

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan
praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvo „Mira“
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje štev. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Leto XXIV.

V Celovcu, 26. oktobra 1905.

Štev. 43.

V bodoče.

Minile so volitve. Sicer smo napredovali, a kar bi se moralo doseči, se ni doseglo. In to ne po naši krivdi. Storilo se je zelo veliko, nasprotnik je pa le tako močan, da ga nismo mogli vreči iz njegovih pozicij.

Duša živahnemu gibanju je bil odbor političnega društva, organi pa rodoljubna naša duhovščina in lepo število zavednih narodnih razumnikov in kmetov. V okrajih Pliberk, Velikovec, Dobrlavas in Železna Kapla je bil uspeh tega dela sijajen. Da uspeh v celovski okolici ni povsem ugajal, niso gg. duhovniki krivi, marveč razmere. Mi res ne smemo nikogar dolžiti, da bi svoje dolžnosti ne bil storil v boju.

Kaj bo treba storiti zdaj? Število glasov se je pomnožilo že do skrajne meje. V okrajih Pliberk, Kapla in Velikovec se da le malo še pridobiti. Nam pa mora biti jasno, da more izdatnejša nasprotna agitacija število nasprotnih glasov še precej povzdigniti, zlasti v celovškem okraju.

Kako dobiti v teh krajih novih tal? Na to vprašanje je zelo težko odgovoriti. Duhovniki imajo v teh krajih večinoma le malo vpliva več, nemški učitelji in liberalni župani vodijo vse. Potem naj nemška stranka postavi, kogar hoče, le-ti ljudje volijo vsakogar. Njihovo politično postopanje je kaj odločno in brezobzirno.

Vsled takih verskih razmer noben duhovnik na dotičnih župnijah ne ostane rad dalj časa. Tako se duhovščina preveč menja in vsled tega ne pozna dosti ljudi, dotičim so učitelji predobro znani. Uvaževati se mora tudi moralni vpliv celovškega mesta, in ob enem vpliv tujcev. Slovenec v teh krajih nima nobene narodne zavesti, nasprotno. Govori mu o narodnosti in odženeš ga od sebe. Vsaj tista množina ljudstva, iz katere moramo dobiti pristašev, če hočemo kedaj zmagati, je taka. To ljudstvo je kakor kup peska, nemogoče je skoraj združiti jih trajno v zanesljivo stranko.

Da se v bodoče ne dela brez uspeha, treba proučiti, odkod izvira moč nasprotnikov? — Ali so naši volilci navdušeni za nemško narodnost? Ne! Imajo nasprotniki toliko vplivnih mož? Ne! Pričenši od Lemiša do Seifrica — ni noben, ki bi bil sposoben, ljudstvo navdušiti.

Najnevarnejše orožje nasprotnikov je kmetijska družba.

Premoženje kmetijske družbe dela pri nas nasprotno volitve.

Značilno je, da je prejšnji predsednik pl. Edelmanna moral odstopiti, ko je tako hotel dr. Lemiš, in da je Čare postal prvomestnik c. k. družbe po ravno ti patronanci.

Tukaj je največji naš nasprotnik. Organov kmetijske družbe pa mi ne moremo izpodrinuti.

Slovenci si morajo ustanoviti lastno kmetijsko družbo, če se hočejo vzdržati. Kar je nam neobhodno potrebno, za to se morajo tudi sredstva najti.

Poleg kmetijske družbe vplivajo na nas druga nemška društva: nemške posojilnice, požarne brambe in dr. Proti tem je treba slovenskih društev. Nemci imajo posojilnice v Grebinju, na Rudi, na Važenbergu, v Dobrlivasi, v Otmanjah pri Celovcu, v Žrelcu itd. V naših razmerah taka društva ne smatramo kakor gospodarsko dobroto, marveč tudi kot moč, ki posestnike združuje, ta moč je v mnogih krajih v tujih rokah! Starejši naši zavodi ne smejo ugovarjati, če smatramo za potrebno, da se ustanove manjša društva. Pomoči kmet res lahko povsod dobiva v naših posojilnicah, ali gospodarsko se vzgajajo in združujejo ljudje le, če imajo kakor čebelnice v domačem panju svojo matico. Posojilnic potrebujemo še celo vrsto.

Naši dobi primerna bi nam bila lovska društva. Orožje dela človeka močatega. Gg. duhovniki naj posestnikom ne zamerijo, če gredo v jeseni ob nedeljah popoldne na lov. Boljše je to, kakor če sede v gostilnih. Tuja lovska društva delajo nam občutno zgago. Kjer lov ni predrag in se kmetje dogovore, da se škoda ne plačuje, bodo imeli v lovu pošteno veselje brez posebnih

stroškov. Vsaka slovenska občina bi lahko imela svoje lovsko društvo.

Nedavno se je mnogo govorilo o izobraževalnih društvih. Da bi se tem društvom dalo vsaj drugo ime, tega imena si koroški Slovenec skoraj zapomniti ne more. Kmalu je navdušenje ponehalo, a vendar je nujno treba nekaj sličnega vsaj za okraja Dobrlavas in Pliberk. Pliberška župnija šteje 3700 duš, dobrolska 1900. Oba kraja sta zdaj ob železnici in domača duhovščina ima preobilo dela, če mora za govornike skrbeti od drugod. Narodna organizacija jih mora dati na razpolago.

Posebno pozornost je treba obrabati na nemške naselbine, ki se nahajajo sredi slovenske dežele: Velikovec, Pliberk, Dobrlavas, Grebinj, Guštanj, Kapla in poleg jezera rastoči nemški kraji. Skoraj povsod v teh krajih ustanovilo je društvo „Südmark“ svoje knjižnice. Bolj ko se ti Nemci izpušajo po listih, kakor je bil „Scherer“, tem slabše bodo vplivali na naš narod. Stvar slovenskega delovanja mora biti, dokler in če se nemške krščanske stranke za te naselbine ne brigajo dosti, sterilizirati jih. Paziti je treba, da se ne žalijo po nepotrebnem nemški obrtniki. Odločno podpiramo svoje ljudi: Svoji k svojim, z vso odločnostjo kličemo, ali le tam, kjer imamo svojih ljudi, sicer nasprotnika odbijemo, ne da bi nam kaj pomagalo. Treba bo kaj storiti tudi za naše obrtnike in trgovce. Zdaj se ne smemo čuditi, če vsakateri slovenski obrtnik prišedši v mesto, z največjo skrbjo gleda v bodočnost in boje se izgubiti zaslužka, se drži vedno — večine. Ta pa ni naša.

Jako slabo je za nas, da smo nemški list pustili iz rok! Naše pritožbe in težnje pridejo vsled tega le tedaj dotičnim nemškim krogom v roke, če jih slučajno kak nemški list prevede. Nemški list je zdaj v rokah krščansko-socialnih Nemcev. Da so ti precej narodno navdahnjeni, je znano. V teh narodnih bojih se z nami ob času sile ne bodo dosti tesno združili, njihova pomoč je polovičarska in brez navdušenja. Tako je bilo zdaj, in mi smo pri tem propadli. Sedanji naš propad je nam silno čutna posledica slabega sporazumljenja s poštenimi Nemci, ki priznavajo našo ravnopravnost. Kdor trdi, da nam takega sporazumljenja ni treba, ta žrtvuje našo stvar, za nas same je čas zamujen. Še pred 15 leti so razmere bile vse druge. Ne bodimo otroci, pogledimo razmeram v neprijetni obraz, a ne varajmo sebe in svojega ljudstva.

Sporazumljenje s krščanskimi Nemci je nam zdaj tem lažje, ker tudi oni nas potrebujejo. Ko bi nam bili mogli Nemci zdaj dati izdatne pomoči, bi nemškonarodna stranka pri prihodnjih volitvah izgubila še tri mandate.

Mi bi se vrgli na Beljak, Nemci bi zmagali na Zgornjem Koroškem in vrgli Lemiša v splošni kuriji, a prepozno spoznavajo Nemci, da narodna kislina njihovega delovanja ni oplodila. In mi?

Zdaj imamo le še svoj „Mir“. Naj bi se mu pridno dopisovalo in naj bi bil list kolikor mogoče poljuden in zanimiv. Kdor pa misli, da bo list našim ljudem ugajal ali pa pridobil bralce s tem, kjer jih moramo pridobiti, ne da bi naglašal katoliško, versko stran, ta našega Slovenca ne pozna. Znano je, da je na pr. v okrajih Št. Vid in Trg precej Slovencev med Nemci naseljenih. Slovenec gre tudi na pol ponemčen še z duhovnikom. Zlasti se naše ljudstvo razveseli in navduši, kadar čuje kakega lajka, ko udari na versko struno.

Zelo priljubljen se je zadnja leta našim ljudem list „Naš Dom“. Nočemo nikogar žaliti, naglašamo le, da je boljše, ako ljudje bero „Naš Dom“, nego da bi naročevali „Štajerca“. Učimo se rajši od lista, v kateri obliki pridemo ljudem do živega.

Potem je treba povsod rednih zborovanj. Vsaka večja župnija mora imeti v letu par zborovanj, če hočemo dobiti složno trdno stranko. Ljudje se morajo poučiti, potem bodo z navdušenjem stali za stranko. Treba nam je poučnih zborovanj. Pri teh zborovanjih žalibog ne moremo nastopati, kakor nasprotniki, z državnozbornskimi poslanci. V tem oziru se smemo pritoževati, da

se je naša dežela od gg. poslancev nekoliko zanemarjala.

Ljudstvo se vsled tega za večje shode ne zanima več dosti, in če kdo pride, je poslušalec tako malo, da si vsakdo premisli, ali bi še kedaj šel na Koroško ali ne.

Potrebujemo torej rednih shodov, in na teh moramo dosledno z najostrejšo kritiko preganjati nasprotnika, na drugi strani pa moramo poučiti svoje ljudi o vseh frazah, s katerimi se nasprotnost bori in ljudi slepi.

Nikakor ne pozabimo na versko stran socialnega delovanja. Politikovanje nam ne sme biti le neka trgovina; ona nam mora najprej biti sredstvo, da se narod pravstveno povzdigne ali brani pravstvenega propada. Kdor tukaj želi le narodno delati, misleč, narodno ljudstvo bo ostalo tudi verno, ta je slep za jasna dejstva. Mogoče je, da verni mož ni naroden, a duhovniku je vdan in bo volil z duhovniki. Kjer pa se je vzbudila v ljudeh mržnja zoper duhovnika, tam se bo pričel pravstveni propad, ki privede propalnice v nasprotni tabor.

Nasvetoval bi duhovnikom zdaj po volitvi v cerkvenih govorih razločno pojasniti ljudstvu nasprotstvo proti veri in sredstvo proti tem nasprotnikom. Po volitvi bo propovednik govoril mirnejše in iz ljudstva ne bo nikdo razžaljen. Naj se snujejo, kjerkoli mogoče, mladeniška in dekliška društva. In še nekaj: Ne povsod, ali v mnogih krajih Koroške, je ljudstvo do skrajne meje lahko mišljeno. V slovenski Zili na pr. je ples na ples v vsaki vasi, vsaki gostilni. Ljudstvo se izpridi, pravstveno propade, gospodarski obuboža. Tu je dela za narod polne roke.

Opazujmo pazorno gostilne v naših vaseh. V stari dobi je bila gostilna, kakor mlin, last gospode. Zdaj je treba koncesije za gostilno, a ta koncesija je postala orožje v rokah nasprotnikov. Koncesije se podeljujejo brez ozira na pravno vedenje dotične osebe. Večina gostilničarjev nam strastno nasprotuje! Gostilna je nekak javen prostor, kakor cerkev. V gostilni naj bi našli lačni hrane in žejni pijače, ne pa raznih pohujšanj! V kolikor zadoščajo naša sredstva, si moramo prizadevati, najvažnejše gostilne dobiti v last in dati jih poštenim najemnikom. Bi ne bilo li mogoče, polagoma izpodrinuti alkohol in dajati narodu pijače brez strupa?

Našemu narodu primanjkuje vzgoje. Pazimo na žensko mladino in jo dobro vzgojujmo. Nemci v deželi pošiljajo že stoletja svoje hčere v uršulinski samostan v Celovcu. Vsakateri večji posestnik pošilja tja svoja dekleta. Ustanovilo se je pred par leti slovensko vzgojišče v Velikovecu, in upamo, da v par letih deluje tudi že drugi zavod v Št. Jakobu. Ti zavodi nam bodo rešili mnogo družin in domov, preko teh se tuji valovi ne bodo zgrnili.

Čudno se nam mora dozdevati, da so baje nekateri ljudje pripravljani, nas podpirati, če bi vzeli na svoj šole — učitelje in ne redovnic. Dobro spoznamo potrebo, dobiti polagoma za narod tudi slovenskih učiteljev, in v ta namen se je ustanovilo društvo „Učiteljski dom“. Če so gospodje pripravljani storiti kaj v ta namen, dobro došla bo nam tudi ta pomoč, a za vzgojo gospodinj ne moremo pogrešati redovnic.

Ta in druge potrebe zahtevajo mnogo denarnih žrtv. Naša duhovščina je požrtvovalna do skrajne meje, in naši gospodje laiki ne zaostajajo. Le tako je bilo mogoče, storiti to, kar se je že do zdaj storilo. Glejmo, da se rodoljubno delo globoje ukorenini v narod, da navdušimo tudi ljudstvo samo. Ko se razvije življenje v naših društvih, začel bodo ljudje več žrtvovati, množila se bodo sredstva in rasti bodo z delom tudi uspehi! Torej na delo! Vsakateri naj je na svojem mestu kot čuvaj narodne posesti!

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Koroške novice.

Protest proti državnoborski volitvi v celovško-velikovškem okraju se je vložil. Kakor smo že zadnjič naznanili, so se zgodile pri tej volitvi gorostasne nepravilnosti. Ako se ugotovi popolnoma upravičenemu protestu, bi imel Grafenauer okrog 30 glasov večine in bi bil potemtakem izvoljen on, ne pa Seifritz, kajti po postavi o državnoborskih volitvah se upravičeno protestirani glasovi prištejejo kandidatu protestirajoče stranke. Kakor je torej upati, se bo zmaga nemških nacionalcev izpremenila v — sramoten poraz.

V. vseavstrijski katoliški shod na Dunaju. Za Koroško odide posebni vlak (Extrazug) 18. novembra brzkone ob 10. uri predpoludne iz Celovca. Vstopi se lahko tudi na drugih postajah. Vse natančnejše podrobnosti objavimo pravočasno v „Miru“. Kdor se torej želi udeležiti tega shoda, naj nemudoma pošlje na podpisane 21 K, ako se želi voziti v tretjem razredu, za drugi razred pa 31 K. Še enkrat ponovimo: nemudoma, torej do prvih dni novembra. S tem je plačana vožnja tja in nazaj. — Vun na Dunaj se skupno vozimo, nazaj pa ali skupno, ali kadar se komu zljubi; vozni listek velja tudi za druge vlake. Stanovanja se bodo dobila jako po ceni, namreč za eno noč 15 do 20 krajcarjev. Za pripravljalni odbor: Dr. Ehrlich Lambert, stolni kaplan v Celovcu.

Za barašč 'Inb v C'love' se je nabralo v Št. Jakobu na občnem zboru izobraževalnega društva 52 K. Posebno hvalo je klub dolžan velečislani gospi inž. Kettejevi, katera je darovala 20 K, vsled česar jo klub imenuje svojo cesarico. Kraljev in častnih članov ne moremo vseh navesti, ker nam niso znana imena. — Nadalje so pristopili: kralj in častni član kapelan Linasi; kot kralji: dr. Brejc, kapelan Sadjak, župan Kobentar, Drunecki, inž. Kette (že cesar); kot častni člani: župnik Marinič, Grafenauer, prov. Smodej, gđ. Micika Miklave, kapelan Teul, Hornböck, župnik Legat, gđ. Lojzika Pavliničeva, župniki Nagl, Hüttner, Ražun, Ibovnik, Mubi, Rozman, Kraiger v Štebnu; inženir Novak kot kralj. — Klub bo imel kmalu nabranih 30.000 beličev. Hvala vsem darovalcem! Živeli nasledniki!

Celovec. Šel sem v nedeljo, dne 15. t. m., na južni kolodvor, da bi ondi čakal svojega bratranca, ki je imel priti ta dan z drugimi novinci vred sem. Ko je prišel vlak, slišalo se je na vseh koncih in krajih ukanje. Vendar se je skoro vsem videlo na obrazu, da je njih veselje le navidezno. Imeli so pač v gumbnicah zelene „pušeljce“, toda kaj jim to pomaga! Ko sem hotel izvedeti od dotičnega bratranca novic iz domačega kraja in ga izpraševal o tem in onem, sem opazil, da je čisto zamišljen in da se mu nič ne ljubi govoriti. Žalosten sem postal tudi jaz, ko sem se spomnil, koliko krvnega davka zahteva država ravno od nas Slovencev, a v zahvalo za to nas tepe neusmiljeno, tepe nas s krutim bičem svojim. Mi sicer ubogamo, ona pa ravna z nami kakor mačeha. Vlada nam veli: Le delaj, le trpi, pa ubogaj in plačuj, in zato vihti zmiraj šibo nad nami, in mi — molčimo... Da, dosti je celo takih Slovencev, ki volijo v državni zbor takega kimovca, kakor je Seifritz, potem je pač umevno, da se nam tako slabo godi!

Spominjajte se šentjakobske šole!

Iz Golšovega pri Žihpoljah. (Cerkvena slovesnost.) Čeravno že malo pozno, vendar se naj o tej slovesnosti v „Miru“ kaj omeni; za to sem na željo več faranov jaz nekoliko sporočil. Dne 1. oktobra, to je na Rožnivenko nedeljo, smo obhajali pri nas redko slavnost, blagoslovljenje namreč novopopravljenе farne cerkve sv. Danijela. To opravilo je prevzel mil. g. stolni korar dr. Jožef Sommer, ob asistenci domačega g. župnika in g. semeniškega duhovnika Sekola. Po opravilu je g. korar imel cerkveni govor, v katerem je v jedernatih besedah razložil pomen cerkva in svetišč božjih. Marsikateremu je solza radosti zalesketala v očeh o pogledu na krasoto hiše božje. Nato sta sledili dve sv. maši, kateri sta darovala domači g. župnik in g. Sekol. K tej redki slavnosti so pripomogli blagi dobrotniki in za božjo čast vneti p. d. stari „Kosovi“ v Strančičah, ki so vse stroške blage volje sami prevzeli, kar je znašalo okolu 2600 K. Srčna hvala in Bog jim povrni! Slikarstvo in drugo k temu spadajoče delo je izvršil najlepše in v polno zadovoljnost akademični slikar g. Peter Markovič v Rožeku, katerega vsem cerkvenim predstojništvom najtopleje priporočamo. — V imenu golšovskih faranov J. H.

Bilčovs. (Za lovce.) Župnikov lovec je ustrelil lisico posebne barve. Vrat ima bel, prve

noge bele, istotako je bela pod trebuhom. Bele so tudi zadnje noge in stegna. Konec (polovica) repa je tudi bel. Lisica je samica. Domneva se, da je bil pri nji kak šekast pes. Ve kak Nimrod kaj boljšega? Krvina.

Od nekod. Pred nekaj dnevi je dobil neki oštir pismo od neke tvrdke, od katere kupuje blago, in sicer je dobil račun za spet poslano blago, katero je prišlo v nekih dnevih po železnici. Ubogi in spet ne ubogi oštir je ves plašen prinesel pismo k nekemu županu, rekoč: „Jaz sem moje blago že davno plačal in zdaj dobim zopet račun.“ Mislil je, da ga tirja trgovec za poprej poslano in že plačano blago. Tarnal je in tudi morebiti še drugi so mu pomagali kakor stare babe. Da, govorilo se je celo, da morda pismo- noša ni odposlal denarja, da ga je sam porabil. To je trpelo tako dolgo, da je prišel nadučitelj in razložil, da dobi zopet blago po železnici. O pismo- noši naj se kaj takega ne govori. Take besede bi ga lahko stale še morda več, ko njegovo blago. Najbolje bi pa bilo, da bi kupčevali taki trmci pri svojih bližnjih trgovcih v Celovcu, ne pa oddaljenih, ker ne razumejo, kaj se jim piše. Tudi denarja bi ne bilo treba pošiljati po pošti, ker nekatere nezaupljivce tako skrbi, če pošlje par kronic po pošti, da revež cele noči ne more spati.

Brnca. (Ogenj.) Dne 10. oktobra je začelo blizu polnoči v Stramelnovem skednju goreti. Pogorela je tudi hiša. Živino, razun 5 prašičev, so oti. Hvala Bogu, da ni bilo viharja, drugače bi bila cela vas v pepelu. Kako je požar nastal, se ne ve.

Podkrnos. (Naše poštno razmere.) Pogosto se slišijo pritožbe naših kmetov, posebno iz Sel in Ceteraje, da so naše poštno razmere tako slabe! In kmetje se pritožujejo tudi po pravici. Sicer imamo v Podkrnosu poštno nabiralnico, ali kaj nam kmetom iz Sel in Ceteraje pomaga ta nabiralnica, ko ležijo tam pisma po 14 dni! S tem se nam dela večkrat škoda. Ko je šola, tedaj prinašajo pisma šolarji. Vprašamo pa, kako pride do tega, da bi g. učitelji in šolarji služili kot pismo- noše? In večkrat se dobijo po pošti važne reči, katere bi se otrokom ne smele dati v roke. Otroci ne vedo, kaj se jim je izročilo, domu grede se igrajo in lahko se pripeti, da se izgubijo važne stvari. Kdo je potem kriv? Šolar? Ne! Zakaj se porabi za take stvari, o katerih nič ne zastopi! Dalje tudi ne moremo zahtevati, da bi gosp. Sibic, ki oskrbuje poštno nabiralnico, plačeval iz svojega žepa poštnega sela. G. Sibic za svoj trud itak skoro nič ne dobi. Zavoljo tega zahtevamo, da se napravi v Selah (n. pr. pri Kramarju) poštna nabiralnica! Poštni sel, ki hodi iz Medgorij, lahko gre, ne da bi se mu pot veliko podaljšala, v Sele, izprazni tam nabiralnico, na kar gre v Podkrnos. Tako bi se zvezale vasi Sele, Ceteraja in Podkrnos. Poštni sel bi imel k večjemu za 10 minut daljšo pot. Dalje zahtevamo od merodajnih oseb, da skrbijo zato, da dobi gosp. Sibic toliko plače, da bo mogel imeti osebo, katera bo prenašala pošto! — To so stvari, katere po vsi pravici moramo zahtevati. Zavoljo tega prosimo merodajne osebe, naj se na naše prošnje tudi ozirajo, sicer bomo prepričani še bolj, da se za naš kraj čisto nič ne stori!

Št. Peter pri Grabstanju. Minulo nedeljo smo spremili k večnemu počitku blagega moža po dom. Šolmanovega očeta, cerkvenega ključarja. Kako priljubljen je bil pri vseh, je očitno pokazala ogromna udeležba ljudstva, ki je prišlo od blizu in daleč izkazat rajnemu zadnjo čast. Rajni je trpel grozne bolečine, toda mirno in vdan v voljo božjo. Deset dni pred smrtjo je bil previden s sv. zakramenti. Bil je mož vsem v lep zgled; nikdar se ni sramoval očitno pokazati se zvestega katoličana. Videli si ga vsako nedeljo dvakrat pri službi božji; in tudi svoje otroke je še opominjal na smrtni postelji, da naj nikdar ne pozabijo Boga. Rekel je tudi: „tudi jaz sem zmiraj mislil na Boga in se mi je vselej dobro godilo“, in res je imel vsega v obilnosti. Ob grobu je imel domači č. g. provizor jako ganljiv nagrobni govor, da smo bili vsi do solz ganjeni. In res, šentpeterska fara je izgubila zgledega in dobrega moža, Šolmanova hiša pa skrbnega in pridnega gospodarja. Mož zapušča ženo in šest že odraslih otrok. Počivaj v miru, blagi mož!

Tašek in omika. Nedavno izrazil se je Tašek, tesar v Mohličab, znan nemškutar in nasprotnik duhovnikov, ki pa nič manj rad išče zaslužka pri njih, o Grafenauerju, da je ta dobil brzovjav, da mora domov, ker je koza kozličke imela. Ker Taška tako zanima Grafenauerjevo gospodarstvo, naj izve, da ima gosp. Grafenauer doma tudi oslico v hlevu, ki je breja in bo kmalu povrgla oslička. K temu važnemu dogodku se vljudno vabi Tašek za botra! „Gliša vkup štrih!“

V Gradeu se je ustanovila med dijaki-Korošci podružnica „beraškega kluba v Celovcu“. Upati je, da bodo ta lep zgled posnemali tudi slo-

venski koroški dijaki na Dunaju. Saj se gre za to, da zberemo kolikor mogoče veliko število žrebljev za našo šentjakobsko šolo, kajti dobro se mora zbiti, da je nasprotniki ne bodo pobili. Dosti se bodo zaletavali vanjo in dobro bi bilo, da bi kak nemčurček na „anem žrebl' obirsov“. To bi namreč vzelo vsem drugim korajžo. Toda vse je mogoče.

Glinjska okolica. Cenjeni gospod urednik! Sprejmite tudi iz mojega peresa par vrstic! V petek, dne 6. t. m., je nastal pri p. d. Jakobu v Ždovjah požar. Pogorela je hiša in tudi blizu stoječemu skednju je pretila huda nevarnost. Da se pa ni zgodilo večje nesreče, se imamo zahvaliti domačinom, kateri so s svojo domačo brizgalnico rešili skedenj požrešnega plamena, posebno pa glinjski požarni brambi, katera je prihitela o pravem odločilnem trenutku na pomoč in tako urno delala, da zasluži splošno priznanje. Seveda se še zmirom najde kaka podla „dlaka“, kateri naše bodisi še tako uspešno delo ni po volji in tudi v tem slučaju je v obče priljubljeni (?!?) „modrijan“ menda hotel oblatiti požarno brambo v Glinjah, pa je hvala Bogu baje na takega naletel, ki se mu je znal dosti pošteno in debelo odrezati. Tega „pridigarja“ pač čudno nos boli, da je požarna bramba v Glinjah bila tudi v tem slučaju na svojem mestu. Res, da že dolgo časa ni bilo vaje, ali požarna bramba je navzlic temu vendar storila svojo dolžnost. Iz tega pa, da jo je hotel ta slavni „modrijan“ oblatiti, moramo sklepati, da bi bilo temu pridigarju ljubše, da bi bila brizgalnica odpovedala, in da bi se zgodila še večja nesreča. Tam bi nas Glinjčane pa na veke „blatili“. Saj to je, mislim, zdaj njegov pravi „kšeft“.

Glinje. Dva gostilničarja v naši okolici sta že prišla do spoznanja, da živita med Slovenci in da se morata tudi na njihove potrebe nekoliko ozirati. Naročila sta si naš edini slovenski koroški list „Mir“ in s tem pokazala, da nam hočeta vsekakor najboljše postreči. Zaradi tega te dve gostilni z opravičenostjo vsem Slovincem najtopleje priporočamo. Slovenci! Obiskujte le take gostilne, kjer dobite naš slovenski list „Mir“.

Bajtišče. Kakor se govori, je bil naš gosp. učitelj Pečnik imenovan nadučiteljem v Guštanju. G. Pečnik se je prikupil s svojo prijaznostjo in s svojim ljubeznivim ravnanjem pri našincih in nasprotnikih in zagadel navdaja vsakega Bajtiščarja žalost, ker nas bo zapustil prijatelj naš in prijatelj otrok. V slovo pa mu kličemo: „Na mnoga leta!“

Spodnji Rož. Naši gostilničarji se vsekakor premalo ozirajo na potrebe današnjega časa. Dosti gostiln imamo v Spodnjem Rožu, toda le malokje najdemo kak časopis, kateri je dandanes za vsakega še tako priprostega kmeta in delavca živa potreba. Vrli slovenski kmetje in delavci, ki še mnogokrat zahajate v gostilne, zahtevajte povsod odločno slovenske časnike, posebno pa naš „Mir“! Naj vas gostilničarji, katerim nosite toliko svojih krvavo prisluzenih krajcarjev, tudi s časniki preskrbijo. Upam, da se bo v vsaki gostilni, ki je slovenskim gostom količkaj prijazna, naročil v kratkem naš slovenski „Mir“. Slovenski gost.

Borovlje. („Dem Rekurze wurde keine Folge gegeben“) tako smo čitali zadnje dni v poročilih nemških časnikov. Ta rekurz je bil namreč rekurz krajnega šolskega sveta glinjskega, ki je prosil, da bi se upeljalo na ljudski šoli v Glinjah poučevanje otrok čez ves dan. Ta rekurz so gospodje šolskega sveta v Celovcu vrgli v koš, da bi prisilili Glinjčane pošiljati svoje otroke v ponemčevalnico v Borovlje. (Tu imamo šest-razrednico (ker je nemška, seveda!) v Glinjah pa (ker je utrakvistična! Op. ur.) še pouka čez dan ne pripustijo. To je vnebovpijoča krivica! Kmetje! Vi nočete pošiljati svojih otrok v borovško šolo, kjer jih bodo imeli samo tako dolgo, dokler bo zanje prostora, pač pa hočete na svoji lastni šoli pouk čez dan. Postavite se vendar enkrat prav močito in nadlegujte to celovško „fortšritlih“ gospodo tako dolgo, da bo vam morala ugoditi.

Šmarjeta v Rožni dolini. Včasih pa tudi celovška gospoda ukrene kaj pametnega. Saj zdaj lahko tako rečemo, ker je prestavila našega učitelja, trdega Nemca, iz našega slovenskega kraja. Imamo itak še enega nemškega učitelja in po našem mnenju se nam s tem nemščina dosti vsiljuje. Mi starši jadikujemo, češ, naši otroci se na nemški podlagi od nemških učiteljev ničesar ne naučijo, celovška gospoda pa hvali ponemčevalnice in nastavlja v čisto slovenskih krajih slovenščine popolnoma nezmožne učitelje. Začelo pa se je tudi v Šmarjeti že nekoliko daniti, in mislimo, da se bo gotovim krogom kmalu posvetilo.

Velikovska okolica. V predzadnji številki „Mira“ smo brali pod zaglavjem „Zgornje Trušnje“ za kmete veselo vest, da je bil tam sijajen gospodarski shod in da se je sklenilo, ustanoviti v važenberški občini lastno kmetijsko podružnico. To vse mora vsakega, za svoj stan vnetega gospodarja

veseliti. Da se je priporočevala kmetijska šola v Velikovcu, ki začne letos svoj drugi tečaj, je popolnoma prav, kajti če ne bo nihče pohajal te šole, je sploh brezpomembna. Nekaj drugega pa je, o čemer moramo mi Slovenci glede imenovane kmetijske šole reči, da nismo zadovoljni z njo. In to je, da se v okraju, kakoršen je Velikovec, pod katerega spadajo skoraj izključno slovenske občine, v kmetijski šoli poučuje edino le v nemškem jeziku. Saj je celo eden izmed gospodov učnega osebja sam na nekem gospodarskem shodu v okolici Velikovca (dne 28. maja t. l.) poudarjal, da so se pojavili sovražniki te šole, češ, da bo zopet ena ponemčevalka več. Dalje je pravil ta gospod, da to nič ne stori, če se poučuje nemški, saj kmetu nič ne škoduje, če nemški zna; učencem, ki so večinoma Slovenci, pa se izven šole pusti slovenski govoriti. To je izjava tega gospoda. — Ko človek to sliši, se mu na prvi mah zdi skoraj resnično. Toda pogledjmo, če „nič ne stori, da se poučuje nemški.“ Dejstvo, katero je omenjeni gospod sam priznal, namreč, da učenci izven šole govore slovenski, nam pove: 1. da Slovenci to šolo pohajajo in 2. da nemščine gotovo niso toliko večji, da bi s popolnim uspehom, ki ga zamoremo tirjati od vsakega šole obiskujočega, sledili pouku. Dalje, če se v šoli vadijo v nemščini knjigovodstva itd., potem bo vsak obiskovalec te šole, ko pride domov in se postavi na lastne noge, moral si zapisovati svoje zabeležke v nemščini, ker se je tako vadil v c. kr. kmetijski šoli, in so mu ostali tuji razni tehnični izrazi, ki jih potrebuje pri takih zabeležkih. In mi si ne moremo misliti drugače, kot da je edino ta namen samonemškemu pouku na velikovškem kmetijskem tečaju. Par strastno-nemških butic si je mislilo: pridobimo lepo polagoma par kmetijskih fantov z nemškim poučevanjem na našo stran, in oni bodo pozneje kot volilci gotovo z nami. Slovenci pa naj ostanejo doma, naj nič nimajo od kmetijske šole, ker pouka ne bodo razumeli, njih gospodarstva naj razpadejo, ali pa jih bomo mi pokupili in tako po malem bo že izginjal slovenski živelj okoli Velikovca. Sicer pa tudi postava pravi, da ima vsak avstrijski narod, torej tudi slovenski, nedotakljivo pravico, da brani in goji svoj jezik v šoli, v uradu in v javnem življenju. Koroški Nemci imajo itak že več kmetijskih šol, zakaj bi se nam, dobri tretjini koroškega prebivalstva, odrekala ena sama? Slovenski poslanci na noge za malo trohico pravice, ki jo zahtevajo tlačeni koroški Slovenci od velikanskega hleba pred pravico, koje uživajo koroški zagrizeni Nemci.

Dobrlavas. Veseli, pa tudi žalostni dogodki se morajo zapomniti, da moremo iz njih izvajati posledice. Čeravno je že malo pozno, bo vendar marsikdo majal z glavo, ako sliši, da se je pela na cesarjev rojstni dan v cerkvi — nemška cesarska pesem! Dobrlavas pa bo ostala vendarle slovenska! Nič ne de, če se tudi Polcar iz Šmarkeža pri Sinčivasi desetkrat na glavo postavi, ako bo videl zopet kedaj kakega slovenskega fanta pri Leitgebu z lepim slovenskim trakom na prsih. To pa je bilo tako-le: V ponedeljek, dne 4. kimavca zvečer, je prišel neki slovenski mladenič, iz Žitarevasi doma, ki se je vračal s shoda kršč. soc. zveze ljubljanske v Mariboru, domov; ta fant je prišel k Leitgebu. In tu mu pride naproti omenjeni Polcar, kateremu je slovenski trak kar sapo vzel. Začel je zabavljati na jako surov način. Navzoči so se že bali, da bi se mu pamet ne zmešala. Pa zabavljaj je vendarle slovenski, ker nemški ne zna dosti. Malo je pač poskusil tajč pohrusten, pa je strašansko smolo imel. Rekel je na pr. da takih „sozialistische Hetzer“ ne mara. Hotel je morda reči „national“, pa ga je ravno v tem trenutku pustila nemščina na cedilu. Razzajal je kakor razposajen fantek. On sam pa je priznal, da ga je rodila slovenska Urša, vendar pa so mu obležali bindišarji v želodec. Bo moral iti h kakemu zdravniku v Dobrlavas, da mu zapiše kako „arenijo“. Toda le malo upanja je, da bi ozdravel, kajti boleznj v možganih so posebno nevarne. Ta možakar torej misli, da Slovenci niti na svoji zemlji ne smejo kazati, kaj so! To je pa vendar preveč zahtevano! G. Polcar, ki se imate za naprednjaka, bi morali vendar vedeti, kako se mora človek obnašati v javni gostilni napram drugim gostom! Vsak gorjanec bi se znal lepše obnašati kakor vi. Nemška, oziroma nemčurska kultura res zmirom lepše cveti. . . . Saj se je ravno pri volitvah zopet pokazalo, kako sovražijo nemčurji pravično stvar in nas, ki se za njo potegujemo. Mi smo pač tudi malo preveč pohlevni in prizanesljivi. Zato so zagнали nemčurji tudi tedaj grozen polom, ko je ob priliki nove maše gosp. Sekola vihrala slovenska trobojnica na zvoniku. Oho, le ne prehitro, čaj da malo poprašam: Kaj pa je bilo lansko leto, ko je imela naša vas pri nekem shodu fajerberkarjev popolnoma frankfurtarsko, čisto prusovsko izdajalsko lice? Tedaj bi lahko rekli Slovenci: „Hanej, le drži ga, jaz ga'm pa mozav!“ a mi smo mirno

gledali tako izzivajoče početje. Vzbudi se vendar enkrat, Dobrlavas, da se ne boš kesala prepozno!

Slovenski kmet.

Lovanke. Komaj smo se spomladi ločili od preljubljenega našega dušnega pastirja, mil. g. L. Vavtižarja, katerega je poklical Bog v boljše življenje, že nas je zadela nova izguba. Zapustil je nas č. g. provizor A. Sadjak popolnoma nepričakovano. Vsi dobrolski župljani žalujejo, kajti ravno zdaj, ko smo se ga navadili in on nas, ko smo se šele nekoliko spoznali, je moral proč od nas. Res, iznenadila nas je novica, da je prestavljen. Zakaj bi pa tudi ne žalovali, saj je bil tako prijazen in prijateljski v občevanju z nami. Za vsakega je imel dobro besedo. Čeravno je imel obilno dela kot provizor tako velike župnije kot je Dobrlavas, je vendar zmiraj vneto in z veseljem izpolnjeval svoje dolžnosti. Dostikrat je prišel obiskat nas Lovančane in marsikaj smo prav po domače pogruntali. Potemtakem se je pač marsikatero oko orosilo pri slovesu. Istotako mu Bog poplačaj njegov trud za vzgojo naše mladine. Le eno mu ni bilo prisojeno, da bi namreč videl zmago pri volitvah na naši strani. Treba je pač pomisliti, da je pravica v Dobrlivasi umrla. Bog Vam daj, č. g. provizor, srečo tudi na nadaljni poti Vašega življenja! — Vendar pa je naša župnija tako srečna, da je dobila zopet dva marljiva dušna pastirja in sicer mil. g. prošta M. Randlna ter č. g. J. Kogelnika za kaplana. Že prve dni sta napravila na nas najboljši vtis. Na mnoga leta! v prospeh in probujo našega zaspanega slovenskega kmeta!

Lovanke. Iz naše vasi nas je zapustil vrl fant, katerega so vtaknili v vojaško sukunjo in ga obsodili na tri leta — komisa. Svež šopek mu je krasil prsi, in vendar je bila ločitev težka, ker mora zapustiti svoje drage tovariše in korakati v daljni Gradec. Upajmo, da se ni zjokal, ko je prišel v vojašnico in zagledal puško. Glavo po koncu. Tri leta bodo že minula!

Švabek. Zelo žalosten dan je bil za nas dan 12. oktobra, ko smo se morali ločiti od preljubljenega in nad vse spoštovanega dosedanega gosp. župnika, sedaj prošta dobrovaškega, preč. g. Mat. Randlna. Oči so plavale vsakemu v solzah, ko so farni zvonovi žalostno peli v slovo našemu zvestemu in marljivemu dušnemu pastirju. Samo to nas je tolažilo, da ga nismo spremljali k zadnjemu počitku, ampak na častno mesto v Dobrlavas. Bog mu povrni vse, kar je nam skozi celih 19 let izkazal dobrot in ga ohrani na novem mestu še mnogo let. — V ponedeljek, dne 16. t. m. je bil umeščen na našo župnijo č. g. Fr. Uranšek. Bog daj da bi bil naš novi župnik enako skrben naš voditelj, kakor je bil preč. g. Randl!

Guštanj. (Zadnje volitve pa še drugo.) Pri zadnjih volitvah so se dogodili pri nas taki škandali, da je potrebno, da tudi javno pregovorimo nekaj besed. Vesel napredek za Guštanj je, da je slovenski kandidat dobil vsaj 11 glasov, kar se še prej nikoli ni zgodilo, a dobil bi jih bil še več, ako se ne bi bilo delalo tako nepostavno. Prvi pritisk, ki ga je slavno c. kr. okrajno glavarstvo napravilo, je, da postavi za volilnega komisarja g. Adolfa Marischlerja, ki je ravnatelj tukajšnjih fužin in o katerem mora vedeti, da so delavci od njega odvisni. Torej je okrajno glavarstvo že tukaj javno pokazalo, da dela za nemško nacionalno stranko pri volitvah. In gospod Marischler je tudi storil komizo nemško nacionalno „dolžnost“. Kot volilni komisar je ukazal občinskemu slugi Dobrovcu in nekemu uradniku, naj gresta na fužine in pripeljeta delavce k volitvi. „Vsi morajo priti“, tako je rekel. In prišli so. Na stopnicah pa so že čakali pravi gospodje, ki so vsakega vprašali, koga ima zapisanega, in če ni imel Seifritza, so mu iztrgali list iz rok in napisali Seifritza. Le obdudovati moramo tiste može, ki se niso ustrašili in so oddali svoje glasovnice za gosp. Grafenauerja, kakor so bili prepričani. A to še ni nič. Zgodilo se je celo, da so udje volilne komisije agitirali in pisali na glasovnice Seifritza. To je pa lepa komisija, slavno c. kr. okrajno glavarstvo! Kaj ne? Prosimo vas lepo, zakaj pa se preberejo, pred volitvami tisti paragrafi, ki določajo, kaj se sme storiti in kaj ne? Ko smo to čuli, so nam prišle na misel Barigeljčeve besede, ki je enkrat pisal, da se dajo paragrafi včasih tudi nategniti kakor harmonika vaškega muzikanta. Vidite, take so v Guštanju „tajne“ volitve. Postava pravi, da sme vsak voliti, kakor sam hoče, siliti se ne sme nobenega. Tudi delavec je človek in ima ravno tiste pravice kot vsak uradnik na fužinah. In ali so mogoče uradniki kaj drugega kot delavci? Zaslužek jim daje le grof Vincenc Thurn. Zares lepe uradnike ima ta grof! V Guštanju imajo oblast in besedo sploh samo fužinski uradniki. Za občinske volitve se že 14 dni naprej ve, kdo bo voljen. Ti gospodje pravijo: „Sedem odbornikov, in sicer to smo mi uradniki, dajo fužine.“ Dva ali tri mesta pa po milosti prepustijo tržanom. Da bi kak delavec prišel v ob-

činski odbor in da ima tudi pravico, o tem se tem gospodom še sanja ne. In zaradi tega vlada v Guštanju med tržani in delavci nezadovoljnost, katere si ne upajo na dan spraviti. Da se bi delavci organizirali, to bi bila največja pregreha in radi tega bi tukaj izgubil delo, kakor se je zgodilo to že pri socijalnih demokratih. Mi bomo še večkrat posvetili z bakljo v guštanjsko gospodarstvo in bomo še marsikatero druge zanimivosti spravili na dan. Za danes naj to zadostuje.

Halô! Kaj je novega v Guštanju? Nič posebnega. Samo „guštanjski farflič“ bodo od zdaj naprej boljši kup. Zakaj? Ker jih bo pošiljal gosp. Seifritz gg. dr. Skazi, učitelju Stotterju in uradnikom na fužinah cele vagone po znižani ceni, zato ker so se za njega tako trudili pri zadnjih volitvah.

V Guštanju se govori, da hočejo napraviti kmetje iz okolice in slovenski delavci konzumno društvo, ker nekateri guštanjski trgovci po zadnjih volitvah ne marajo več slovenskega denarja in se ga branijo z vsemi štirimi.

Za nadučitelja v Guštanju je prišel g. Pečnik, dosedaj učitelj na Bajtiščah v Rožni dolini.

Zdrav želodec je glavni pogoj za telesno in duševno zdravje in nemoten razvoj celega organizma. Znamenje zdravega želodca je krepka, lahka prebava. Ako je želodec pokvarjen, je pokvarjena tudi prebava, namesto prejšnje veselosti se pokaže slaba volja, omrzlost in nervozna razdraženost; želodec tišči, tek se izgubi, telesni razpor, ne spečnost, glavobol, gorečica, zasliženje želodca, to vse so znaki hudega ali kroničnega želodčnega katarja. Da se te zle posledice pokvarjenega želodca čim prej odstranijo in da se človek izogne dolgotrajnemu in dragemu zdravljenju, je pač potrebno, da se že bolezen takoj tedaj, ko se pokaže, pravočasno zatre, s čimer si človek prihrani velike bolečine in gmotne škode. Izvrstno, že desetletja obče znano zdravilo proti slabemu teku, slabostim, glavobolu vsled slabe prebave in drugim želodčnim boleznim so pristne Brady-jeve želodčne kapljice. Te kapljice vzbujajo tek in krepe želodec, zabranijo tvoritev škodljivega vretja v želodcu vsled preveč zaužitih jedi in pijač ter so potemtakem izvrstno sredstvo za pridobitev in ohranitev zdravega in krepkega telesa.

Slovensko akad. fer. društvo „Gorotan“ in koroška slovenska inteligenca.

Vsako društvo potrebuje za časa svojega prvega razvijanja ne samo gmotne podpore, ampak najvažnejše je, da ima od zunaj trdno moralno podporo, da vidi stati za seboj kakor steno izkušene može, ki mu priskočijo z dobrimi sveti na pomoč, ki sodelujejo z njim pri večjih prireditvah.

In ravno ta moralna opora manjka akademskemu fer. društvu „Gorotan“. Žalostno dejstvo je, da ni bilo na letošnjem občenem zboru tega društva zapaziti niti enega zastopnika koroškega posvetnega niti duhovniškega razumnštva. Samo celovško slovensko delavsko društvo je bilo častno zastopano, kar je nas jako razveselilo. Čudom smo se čudili, ko smo se videli tako grozno osamljene in tudi razumeli, kaj to pomeni. Da ni bilo nobenega duhovnika v našo sredino, to si lahko raztolmačimo: oni mislijo, da smo njih nasprotniki! Toda pribiti hočemo enkrat za vselej, da je akademična mladina, ki se zbira v „Gorotanu“, v prvi vrsti narodna, ne ozirajoč se na različne stranke in iz tega izviraajoče strankarske boje, kajti razvidela je, da mora biti vsak koroški Slovenec v prvi vrsti naroden in sicer radikalno naroden, drugače ni rešitve slovenskemu delu Koroške. In radi tega se koroška akademična mladina nikdar ne bo sramovala, nastopati z duhovniki, ako priredijo ti kakšno narodno veselico ali kak shod, ki ima namen, buditi koroške Slovence k narodnemu zavedanju in delu. Če pa naše akademično društvo priredi kaj sličnega, so mu narodno misleči duhovniki ravno tako ali še bolj dobrodošli, kakor lajška inteligenca, ker mi dobro vemo, da ima naše koroško ljudstvo še vedno mnogo več zaupanja do duhovnika, nego do posvetnega razumnštva. In vsled tega se ne da primerjati, kar se tiče stališča, akademično društvo „Gorotan“ z nobenim drugim slovenskim ferijalnim društvom, zato se je pa tudi sklenilo na letošnjem občenem zboru, da „Gorotan“ ne bo v zvezi s kakim drugim ferijalnim društvom. Upamo, da se naše narodno duhovništvo premisli in da deluje v prihodnje z nami ter nam zaupa ozirajoč se na skupne narodne cilje in ne na zasebno naziranje tega ali onega akademika, kar bi bilo jako malenkostno in nikakor ne vredno izobraženega moža.

Da se pa koroški izobraženci — lajiki — nočem ravno reči, da nas prezirajo — ne brigajo za nas pri narodnem delu, to je nas vse jako ne-

prijetno dirnilo. Mislím, da se jim vendar ni treba sramovati, ako občujejo in nastopajo z nami, ako pomislijo, da so še pred več ali manj leti bili večinoma ravno takšni revni slovenski dijaki kot smo mi sedaj. Zaboga, kako naj mi — ki je nas tako bore malo — priredimo kako veselico v večjem obsegu, kako naj na pr. igramo večjo igro, ako nam ne priskočijo izobraženci in narodne gospe na pomoč?! In še eno uvaževanja vredno vprašanje dovolite! Kje naj se vendar zbiramo v Celovcu? Skrajni čas bi bil že enkrat, da poskrbe celovski Slovenci za primeren lokal, kjer se bomo Slovenci prosto gibalí.

V resnici jako žalostne razmere za koroško akademično mladino, toda upamo, da se vse poravná in da se združimo vsi, ako se priredi po našem načrtu kakšna večja veselica, na pr. po božiču.

Pripomba uredništva. Ta dopis smo prejeli že pred par tedni, pa vsled volitve nismo imeli prostora, da ga priobčimo. Prihodnjič priobčimo obširno poročilo o „Gorotanu“.

Društveno gibanje.

Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju si je na I. rednem občnem zboru dne 20. vinotoka izvolilo sledeči odbor: predsednik phil. A. Lovše, podpredsednik phil. F. Mravljak, tajnik iur. O. Fetič-Frankheim, blagajnik iur. C. Jelenec, knjižničar phil. L. Cimperman, arhivar phil. P. Holeček, gospodar iur. J. Leskovec; namestnika iur. F. Ročina, vet. F. Lešničar; pregledniki dr. phil. L. Pivko, phil. J. Breznik in med. J. Keel.

Na ustanovnem shodu „Klub slovenskih tehnikov v Pragi“ so bili izvoljeni v odbor: predsednik: strojnik Cyril Lekovec; podpredsednik: stavbenik Iv. Rus; tajnik: zemljedelski tehnik Srečko Celestina; blagajnik: zemljedelski tehnik Iv. Bydlo; preglednik: stavbenik Fr. Lenčič; graditelj Ivan Presel. — I. redni občni zbor je bil v soboto 21. t. m. ob 8. uri zvečer v Hlavovi kavarni na kralj. Vinogradih.

Dopisi.

Pečnica. (Kako smo železnico merili.) Ko sva se na svoji rajži „ukul' svatá“ pripeljala do Maribora, mislila sva, da bode že konec tistega najinega „bôgbajsarja“ ali po slovensko, kažipota, velikega velikovskega nosu. No, pa sva se zmotila; tačas, ko sva se midva z „glavopobilom“ vozila po daljnem svetu čez gore in doline, čez reke in morja, narastel je nos kunštnih Velikovčanov že spet od Maribora naprej, da je molil mimo Velikovca čisto gori skoraj spet do Beljaka. Tako sva midva zgorela „Trabrak“ in Velikovec in sva se za imenitnim nosom „prifurala“ srečno po Rožu gori blizu do blaškega jezera.

Tam so ravno od Malnic proti jezeru „pono“ merili. Vstavila sva glavopobil in sva ga pustila pri spodnjem Lazniku pod „huto“ in otevela, da bi nama ne všel, pa sva šla potem gledat merjenje železnice. „Le pojdiva pogledat“, pravi Barigelje, „in bodeva videla kako tukaj paragrafe „šravbajo in kmete ožemajo!“ In res sva šla in pristopila h komisiji, ki je ravno sedela pod hruško za mizo pred Resmanom in je pila pivo. Kmetje pa v rokavcih in v predpasnikih so plašno stali zraven in v upu in strahu pričakovali, koliko jim bode komisija odvzela sveta in kako jim bode raztrgala njive in travnike. „Nič ne dé“, pravi mlad neizkušeni kajžnik iz Zvrhnjih Brovelj, „bodo nam že dobro plačali „grunt“, če ga nam tudi vzamejo in raztrgajo. Saj so Hanjžlnovej atej tako rekli!“ In zadovoljno se je nasmehnil; štel je v duhu že zlate, ki mu je bodejo inženjerji plačali za njegovo pešeno deteljšče in za log, ter za staro „prklico“, ki stoji za plotom pri logu. „No, no! le ne boj se, da bodeš preveč dobil! Jaz te „šesljne“ dobro poznam še iz leta 1848., ko smo na Bleščeči merili. Tedaj so nas dovolj ogoljufali rožeški ferbežarji, saj se je pred 10 leti pokazalo, da smo za kakih 20 jobov gore premalo dobili. Kmet je revež, gospoda bo po železnici izvažala naš les na Laško, mi se bomo pa jokali po zgubljenem in razkosanem svetu in bomo revnejši nego prej. Boš že videl! Jaz našega župana dobro poznam, on samo z gospodo drži in če je tudi naš župan, gledal bo samo na gosposke žepa, za našo korist pa nič ne skrbi.“ Tako se huduje star kmet, majhen možak iz Malnic. No, nisva dolgo čakala, se je stvar pričela najprej zaradi kolodvora.

„Kolodvor mora pri nas biti!“ rekli so Malničani, pa samo tiho bolj. „Ti govori, Resman, ti imaš korajžo in nemški znaš!“ Resman res nastopi in prosi, da bi kolodvor stal pod Rodaričevim rutom in nosil ime „Malnice“. „To pa nič ne gre!“ zareži „skorašči“ stojé župan. „Kolodvor mora stati za Joklnam na Trati, da bodejo „pasažerji“ blizu imeli v gostilno!“ „Veš kaj, Zepej, jaz bi ga pa rajši

imel za svojim skednjem, da ne bom moral nositi „omrele“ s seboj, kadar grem na „rajžo“,“ pravi velik debel mož s krofastim glasom, doma iz Spodnjih Brovelj. Pogajali so se sem in tja in pričkali in jezili, posebno Malničani, ker so mislili, da bi pri njih morala biti postaja, ker imajo žage in mline ob potoku. Z „gospodom“ iz Trate so potegnili tudi „gospodje“ iz Bistrice in iz Vernberga, pa gospodje višji železničarji in inženjerji so prav dali debelemu kmetu in so razsodili, da bode postaja v njegovih češpljah. In tako je obveljalo, čeravno so Tratski gospod rekli, da bi kolodvor „rajši kar stal pod Arihovim mostom.“

Pa to še ni vse. Lepši del merjenja se je šele pričel. Začeli so meriti železniško progo od Resmanovega hajzlina do Gašperjeve jelše pri jezeru. Kako je to šlo, piševa prihodnjič. (Pa ne s svinčnikom. Op. stavca.) Srečno!

Tine in Barigelje na rajži.

Grebinj. (Državnozborska volitev.) Kakor je že od drugod znano, zmagali smo vsi od nasprotnikov takoimenovani „črni“ v naši občini pri zadnji volitvi sicer le za en glas, pa vendar smo zmagali. Dva našinca sta prepozno prišla in ena glasovnica, gotovo od našinca, je bila prazna. Proti zadnji deželnozborski volitvi smo napredovali za 7 glasov, nasprotniki pa vzlic strastni in brezobzirni agitaciji nazadovali za 9 glasov. Tedaj „fortšritlih“ smo vendarle mi. Grebinjskim hajlovcem in nemčurjem je prišel na pomoč bauernbund z volilnim shodom in spaka „Štajerc“, ki se je po shodu med zborovalce delil kar na kupe. Dr. Marušič je še dan pred volitvijo pošiljal volilcem tako po njem imenovane „flajscetelne“, po našem beraška pisma, v katerih je beračil, naj le dotični „štram“ volijo Sajfrica. Na dan volitve je ta gospod stokrat premeril grebinjski trg, da je po govoru hudobnih jezikov par črevljev raztrgal in da mu bo že nove kupil bauernbund. Šviga-švaga mož, p. d. Kozarnik, je nezanesljive volilce lovil kakor orožnik, komaj da so se na trgu prikazali. Njemu je pomagal nevolilec, ki sliši na ime Kumpelbach in se je enkrat že obesil, pa so ga pravočasno še rešili smrti, bil je celo hud na tistega, ki je vrv prerezal. Nemški kmet, p. d. Kernbeis, je agitiral izživajoč in našince zasmehujoč; nekega trdnega kmeta je surovo napadel, kar bo še imelo posledice pred sodnijo. Ravno ta Kernbeis in še drugi nemčurski kmet, p. d. Franzl, sta delila v zasmeh g. Grafenauerja našim volilcem majhne ustne harmonike. Čudimo se jima, da sta, čeravno stara, še tako otročja. Toda vse to ni nič pomagalo. Mi smo v grebinjski občini zmagali, in nemčurski „naprednjaki“ so nazadovali. Mi smo agitirali le na tihem, mirno in dostojno, pa ne s pritiskom in brezobzirno kakor hajlovci, in vendar nas je bilo več in bo vselej več, to naj si pustijo grebinjski nemčurji dopovedati.

Zdaj pa, ljubi bralec, pride nekaj, kar se zgodi le na Koroškem lahko. Tukajšnji učitelj, Nemeč Oberlercher, se je na dan volitve pred občinsko hišo prav surovo, kakor na psa, zadril na kloštrskega gosp. župnika, češ, da protestira proti temu, da bi župnik agitiral in da bo to naznanil politični oblasti. Ravno tisto je ta omikani učitelj rjovel pred volilno komisijo. Seve, brez uspeha. Vsi presenečeni so bili župnik in okoli njega stoječi kmetje. Župnik je na trgu čisto mirno stal in kmetom, ki so bili brez izjeme našinci, in tedaj vsa agitacija nepotrebna, pripovedoval natanko strašni umor, ki se je večer prej dogodil v njegovi fari. Le če je kdo izmed kmetov prišel in je prosil, naj zapiše ime našega kandidata na glasovnico, je to seveda storil. Zraven pa je gledal in kritiziral dejanje nasprotnikov pri omahljivih volilcih, kar jim seve ni bilo ljubo. Tedaj sliši in čudi se svet: v 20. stoletju predrzne se učitelj na ljudski šoli v slovenski občini — zadnjikrat v občini smo slovesno zmagali pod slovensko zastavo — župniku volilcu, ki je Slovan z dušo in telesom, prepovedati agitacijo pri slovenskih kmetih za slovenskega kandidata, ki je tudi kmet. Večje predrznosti si ne moremo misliti. Ni-li res, ko bi bil župnik agitiral za Sajfrica, o to bi ga povzdignili do zvezd in hvalili, tako pa... Škoda, da se je cirkus Barnum razšel, bi se mogel v njem tak človek kazati po svetu kot posebnost; in ko bi bilo v naših močeh, bi takega vzgojitelja mladine po njegovi smrti dali „vunštopfat“ in ga postaviti v celovski muzej. Kjer se na Koroškem vrši kak shod, ki je naperjen proti Slovincem, kjer se napravi Slovincem nasprotujoče društvo, tam so koroški učitelji prvi rogovileži, so med prvimi agitatorji pri vseh volitvah, in vendar se najde potem član tega stanu, ki hoče slovanskemu duhovniku prepovedati, da bi se potegoval za teptani svoj slovanski rod. Učitelj Oberlercher je seveda mislil, da ima pred seboj kakšnega šolarja, pa ne moža, ki ga po stanu, omiki in značaju daleč pokosi. Kakšen značaj je ta učitelj, je izvedel iz ust svojih lastnih pristašev z zasoljenimi besedami takoj po dovršenih občinskih volitvah pred dvema leti. Mo-

rebiti je hotel sedaj s tem surovim napadom svojo reputacijo pri svojih tovariših popraviti. — Če bodo kedaj učitelji dosegli zaželjeni pristop na visoke šole, potem bi mi Oberlercherju svetovali, naj se da zapisati na juridično fakulteto. Tam bo slišal, česar do zdaj ne ve: 1. da je župnikom in kapelanom volilna agitacija od njih predpostavljenih dovoljena; 2. da je učiteljem na ljudskih šolah volilna agitacija od njih predpostavljenih prepovedana in 3. da se sme sicer povsod agitirati, le ne v volilnem lokalú. — Seve do zadnjega časa je bil ta učitelj z raznovrstnim drugim delom preobložen, zato se za take „malenkosti“ ni brigal. On je bil namreč tudi še mesar, kmet, oštir, občinski odbornik — kako je noter prišel, ve najbolje on sam — itd. Še več bi mogli povedati, ali je njegov izrek „jaz ne agitiram“, resničen ali ne, saj se več časa poznamo. Ali črez to naredimo črto in mislimo, da je dovolj omit in kloštrski župnik mu to nobleso s krščanskega stališča iz srca odpušča, pa ne pozabi in obljublja, da ne bo več agitiral pri volitvah — v glave-rokovicah, kakor dosedaj, temuč brezobzirno in neprenehoma, saj se je to naučil od nasprotnikov. Tedaj na svidenje, hajlovci in nemčurji, prihodnje leto pri državnozborski in občinski volitvi. Kmetje naši so navdušeni in zavedni, ki še teh par omahljivcev in ki so doma ostali, nase potegnajo. V tem oziru je od učitelja kregani župnik agitiral koj pri g. Kovaču na volilni dan pred številno zbranimi kmeti in Oberlercher mu je nehote dal v roke imenitno orožje. Zato slava temu učitelju!

Zdaj pa še nekaj onim Slovincem, ki imajo srce na pravem kraju. — Ako bi se bil kdo na volilnem shodu v Grebinju, katerega je zbornal bauernbund, predrznil ziniti le eno slovensko besedico, bi ga bili najmanj vrgli iz dvorane. Saj bauernbundarjem slovensčina na tisoč korakov smrdi; toda veste, kje njim ta „preklicana“ slovensčina vendar čudno dobro diši? V „Štajercu“. Zato so te spake cele kupe razdelili med zborovalce. Ali niso to hinavci? In v kakem duhu mora ta časopis pisan biti, ko ga najljutejši sovražniki slovensčine razširjajo? Ali more ta nesramni časnik poštena slovenska duša brati in naročevati? „Štajerc“ se v zadnji številki veseli, da je zmagal Nemeč in da je padel slovenski kmet. Slovensko ljudstvo, poglej, kam pes taco moli in vrzi tega tiskanega hinavca na smetišče. Liberalni Nemci in nemčurji imenujejo one krščanske nemške može, ki so dali gosp. Grafenauerju glasove, zato, ker je on krščanski mož, izdajalec naroda. In ravno tisti liberalci silijo slovenske kmete, da bi dali glase nemškemu možu in postali izdajalci svojega naroda? Ali more biti še večja bedarija? Ali ni ta liberalna stranka skoz in skoz skazena? In za take ljudi naj bi se naš pošten kmet potegoval in ž njimi glasoval? Nikoli in nikoli ne! Slovenec gre na dan po svoji moči, ker njegova stvar je pravična.

Iz pliberškega okraja. (Neznosne razmere sodnijskega poslopja.) Javno je znano, da poslopje c. kr. okrajnega sodišča v Pliberku že davno ne zadostuje sedanjim potrebam. Stara hiša, katere je morebiti pred 50 leti bila sposobna za svoje namene, sedaj nikakor ni več primerna. Sodne sobe, ki se nahajajo v prvem nadstropju, so popolnoma premajhne, v pritličju pa stanujejo mestni ubožci, po starodavni ustanovi nekega prošta Kulmeža za uboge meščane pliberškega mesta. Ti prostori so se vsled nameščenja sodnije v tej hiši jako zožili, tako da je mesto prisiljeno svoje ubožce v drugih hišah nastaniti. Gospod sodnik in obadva pristava imata sicer svoje posebne sobe, pa te so za ta namen popolnoma nepripravne. — Razpravna dvorana je že sama na sebi premajhna in ima vrh tega še vhod v sobe gospodov pristavov. Sodna pisarna nima prostora za registraturo; še miza drugega uslužbenca se ne more tako postaviti, da bi dobival dotični svetlobo od leve strani; in ta soba mora služiti vrhutega za razpravno sobo v nespornem postopanju. Dva pisarniška pomočnika in litografski stroj so stlačeni v majhno sobico z enim oknom. Dva sodna sluga in sodni posel imajo, bi rekel, majhen hodnik, z eno samo mizico, tako da morata, ako so slučajno vsi trije doma, dva stati. — Zemljiško-knjižni urad je nekaj časa spravljen v pritličju v sobi, iz katere so se morali ubožci umakniti, zemljiško-knjižni spisi pa v nekdanjem mestnem zaporu. — Prostora za večino sodnih spisov sploh ni. — Kaj pa je s čakalnico? Ta ima odkazan prostor na odprtem hodniku pred sobami — zraven stranišča, in je opravljena z eno samo klopjo za štiri osebe. — Ta čakalnica je v zdravstvenem oziru naravnost vredna najhujše obsodbe. — Po letu morajo čakalci požirati smrad iz stranišča, po zimi pa zmrzovati, da jih vse trese, ker to je umevno, da morajo pri vsakem sodišču včasih stranke čakati po več ur, preden pridejo na vrsto, ker se ne da natanko določiti čas od ene razprave do druge. — Stranke hitijo po zimi, ko je kratko jutro, da bi ne zamu-

dile ure, potem pa morajo čakati in se prehladijo in zbolijo. — Vse te razmere so znane pri mero-dajnih krogih, da, celo pri justičnem ministrstvu, in nadejali smo se, da se bo pri preuredbi sodišč opomoglo tem za uradnike in stranke neznosnim razmeram s tem, da se opusti staro nepripravno poslopje in postavi na državne stroške nova hiša, ki bi ustrezala vsem potrebam. Ker pa je vse tiho, potrkamo na tem mestu in upamo, da te vrstice ne ostanejo glas vpijočega v puščavi, ampak da se bodo poklicani krogi spomnili, da tudi pliberški okraj plačuje davke in ima pravico zahtevati to, kar je neobhodno potrebno in kar drugod že davno uživajo.

Gospodarske stvari.

Črtice o govedarstvu.

(Piše Fr. Dular.)

V tisti deželi je blagostanje doma, v kateri napreduje živinoreja in v kateri cvete poljedelstvo.

(Dalje.)

Kako je ravnati s kravo pred in pri telenju? Pred storitvijo pripravite kravi primerno širok prostor. Prav ugodno mesto za to je v kotu hleva, kjer je še najmanj prepaha. V kotu je krava tudi najbolj s poti in ima največ miru, kateri ji je pred porodom in nekoliko časa po skotitvi neobhodno potreben. Če je vam pa le količkaj mogoče, postavite samico v poseben hlev, kjer je druge živali pri telenju ne motijo. Seveda ne smete krave postavljati ravno pred skotitvijo na novo mesto, ampak že nekoliko prej, da se novemu prostoru do poroda privadi. Mesto, kamor ste postavili brejo kravo, morate dobro nastlati z mehko in suho nasteljo, ker ugodno ležišče ji je neobhodno potrebno.

Da se mora odtegniti dobro rejenim brejim kravam zadnjih 7 do 10 dni nekoliko krme, o tem sem že prej govoril.

Krava vrže največkrat po noči, mnogo redkeje po dnevu. Vsak ropot in glasno govorjenje zavleče porod za nekoliko časa, celo za nekoliko ur; zategadelj skrbite, da je pri telenju vse mirno in tiho, da se samica po nepotrebnem ne muči. Najprvo se prikažejo z vodo napolnjene kožice, ki imajo podobo mehurja, v katerem je zavrt mladiček. Mehur raztegne porodna pota, da gre telenje bolj hitro izpod rok. Zatorej je kvarno mehur predreti, ko se prikaže le deloma vun. Ta mehur smete šele tedaj predreti, ako bi se slučajno tele v njem skotilo; če ne bi mehurja predri, ko je že ves zunaj, tedaj bi se tele zadušilo. Kakor hitro mehur sam od sebe počni, izvrši se telenje precej hitro, če gre vse po sreči. Najprej se prikažejo parklji prvih nog in kmalu potem en del prvih nožic, kasneje pa na prvih nogah ležeča glava. Krava se teli precej počasi, zategadelj ni napačno, če malo pomagata, da se telitev okrajša. Ali nikar poskušati, prezgodaj pomagati; bolje nič, kakor prezgodnja navidezna pomoč. Nekateri posestniki začno vleči za nožice, ko so se le vun prikazale, ne oziraje se na to, je glavica že na svetlem, ali je še skrita v ozkih delih vodil. Če je glava še daleč notri, tedaj je vlečenje za noge kaj škodljivo. Ko se noge vun vleče, pomiče se glava v isti meri nazaj, in se slednjič zagvozdi in zapne v najožje porodne dele. S takim preranim in neumestnim pomaganjem se napravi iz lahke storitve težko otelitev. Zapomnite si torej prav dobro, da je smeti vleči za nožice še-le tedaj, ko je glava že zunaj. Sploh pa tudi to pomaganje ni potrebno, ker izstopi kmalu ostali del sam iz života, ko je enkrat glavica na prostem.

Če je tele izredno veliko, če je popačenih udov, če napačno leži itd., potem krava težko stori, ali se sploh ne more oteliti. V takih neprilikah pokličite pametnega, in vsaj nekoliko večšega človeka. Še boljše pa je, če se obrnete precej do živinozdravnika. Nikar pa ne kličite živinozdravnika potem, ko je krava že preveč slaba, ko so popadki že skoro izginili, ko ste doma že vse mogoče poskušali, ko je že vse zamujeno, tedaj tudi živinozdravniška pomoč ne more napravljati čudežev.

Kako je postopati s kravo po telenju? Po otelitvi položite mladiča pred kravo, če ne more sama do njega, da ga obliže in očedi. V nekaterih krajih potrosijo novorojenčka z otrobi, moko, soljo itd., češ, da ga krava rajše liže. To pa ni povsem potrebno, ker ga krava tudi brez tega rada obliže. Le mlade krave (po prvem telenju) se včasih temu ustavljajo. V tem slučaju potrosite tele z otrobi ali moko, da ga samica bolj gotovo obliže. Sol pa ni za to, ker na koži izhlapi, pri čemur se napravljata mrzlota, vsled katere bi se moglo tele prehladiti.

Po storitvi ni treba dajati kravi bogve kakšnih pijač in poboljškov. Če ji že hočete kaj privoščiti, dajte ji nekoliko mlačne otrobove vode; napačno pa je želodec preobložiti z različnimi pijačami. Kakih 5 do 7 dni po otelitvi ne pokladajte preveč krmiva, ampak nekoliko manj kakor obično, ker s

tem odvrnete telečjo vročnico. Skrbite tudi, da ne dobi krava prve dni po telenju premrzle vode; najboljša pijača v tem času je postana voda s pšeničnimi otrobi.

Če je hlev hladen, morate kravo pokriti s primerno odejo, da se ne bi prehladila. Tudi mladiča je skrbno varovati prehlajenja.

Ko se je krava očistila, treba je onesnaženo nasteljo in posteljico precej iz hleva odstraniti, in ležišče na novo nastlati.

Po težkih in sploh po nepravilnih porodih se dogodi, da se samica ne otrebi. To sicer pri kravi ni posebno nevarno, ker nji ne škoduje, če se tudi nekoliko dni ne očisti. (Kobila pa v nekoliko dneh pogine, če se pravilno ne iztrebi). Laneno seme, lanena moka in lanene tropine vplivajo na ta način, da se krava po telenju lažje otrebi. Zato so začeli dajati umni živinorejci take krme že pred porodom, in prepričali so se, da to v resnici koristi. Ko bi se krava navzlic temu ne mogla očistiti, ko bi začela teči iz porodnih delov smrdljiva tekočina, takrat poiščite živinozdravniške pomoči.

Po otelitvi je skrbeti, da tele čim prej sesa, da se vime izprazni. Ko se je mladič nasesal, potem pa izmolzite vime prav do kraja, kakor se reče, do zadnje kapljice.

(Dalje sledi.)

Umrli je v bolnišnici usmiljenih bratov v Št. Vidu gosp. Alojzij Jelenec, kapelan v Svečah. Bil je žrtev izpolnjevanja svojih dolžnosti. Pri obiskanju na legarju obolelih je sam tudi dobil to bolezen in na njej umrl.

Zitne cene

od 11. do 18. oktobra 1905.

Po uradnem poročilu deželne vlade z dne 18. oktobra. Cene so za 80 litrov (biren).

Žito in sočivje	Celovec		Beljak		Plitberk		Št. Vid		Trg		Velikovec		Volsperk		Žel. Kapla	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Pšenica . .			12				10 80								12 10	
Rž	9 38		11 84				9 76								10 16	
Ječmen . .			11 52				8 32								9 14	
Ajda . . .	7 94		12 10												8 18	
Oves . . .	5 12		6 72				5 36								4 88	
Proso . . .																
Pšeno . . .	16 16		16 64												16	
Turšica . .			10 80												9 41	
Grah . . .																
Leča . . .																
Fizol beli .																
„ rdeči .																

Zahvala.

Podpisani se javno zahvaljujem banki

„Slaviji“ v Pragi

katera mi je za moje pogorelo poslopje brez odtege pošteno izplačala zavarovalni znesek 6000 kron, ter jo vsakomur najtopleje priporočam

Št. Pavel nad Zilo, dne 17. oktobra 1905.

Štefan Leitner.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje:

Podružnica „CROATIE“ v Trstu.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Kranjske, Štajarske in Koroške.

Trgovina z železnino „MERKUR“

P. Majdič

Na debelo.

Celje

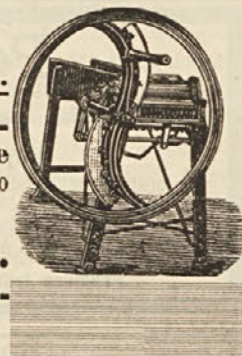
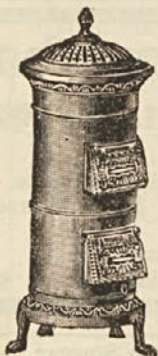
Na drobno.

priporoča svojo bogato zalogo peči, štedilnikov, zlitih in bakrenih kotlov, kakor kotlov za žganje kuhati, razne kuhinjske posode, nadalje poljedelskih strojev, posebno čistilnic in slamoreznic itd.

Lepa izbira nagrobnih križev in svetilk.

V zalogi so nepremočljive vozne plahte in pokrivala za komate.

Protij ognju in vplomu varnostne blagajne.

Listnica uredništva.

Gosp. Val. Ferlič v Škofljah. Potrjujemo, da Vi z dopisi iz Škofljah niste v nikakoršni zvezi.

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu so dobili

krasne platnice

za knjigo: „Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini“ od Jern. pl. Andrejka po ceni K 1.— za komad, po pošti 30 vin. več.

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar izšel:

Anton Janežičev

nemško-slovenski slovar

(Deutsch-slovenisches Hand-Wörterbuch).

Četrti, predelani in pomnoženi natis

priredil Anton Bartel.

1905.

Dobiti je tudi

Anton Janežičev

slovensko-nemški slovar.

Tretji, predelani in pomnoženi natis

priredil France Hubad.

Cena vsakemu: mehko vezan K 6.—, trdo vezan z usnjatim hrptom K 7 20 (po pošti 30 vin. več).

Ponos vsake gospodinje je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravljata kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne zavojce s imenom „KATHEINER“.

Absolutno zajamčeno pristno mašno vino

priporočal je ljubljanski knezoškofijski ordinarijat vč. duhovščini za nakup pri kmetijskem društvu (zadrugi) v Vipavi zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej. Starega vina nimamo več na razpolaganje. Napravili pa smo novega veliko možino izvrstne kvalitete: belo po 40 do 50 kron za 100 litrov loko kolodvor Postojna. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, kakor kraljevina po 60 K, pinela po 55 K, beli burgundec in laški rizling po 60 K ter stara buteljska vina, renski rizling in beli burgundec.

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

izdeluje in priporoča:

Vydrovo žitno kavo.
Juhni pridatek znamka „Vydra“.
Juhne konzerve (grahove, lečne, gobove in riževe).
Oblati (specijaliteta: „Desert délikat“ in masleni oblati).
Šumeči limonadni bonboni „Ambo“.
Dišava za pecivo „Buhtin“.

NAPRAVITE POSKUS!

Kolekcija vseh teh izdelkov 3 K 20 vin. in poština.

Najceneje usnje za jesen

je dobiti

v trgovini z usnjem poleg gostilne „Kleeblatt“ na Novem trgu v Celovcu.

„Goriško vinarsko društvo,“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

iz Brd, z Vipavskega in s Krasa.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov naprej.

Vzorci vin pošilja na zahtevo.

Cene zmerne, postrežba točna in reelna.

Sedež društva:

Gorica, ulica Barzellini št. 25.

Želodčne bolezni

so večkrat posledice zanemarjenega slabega prebavljanja in se pokažejo največkrat kot slab tek, otrdelost trebuha, gorečica, napenjanje, slabosti, slab okus, glavobol itd. ter se večkrat razširijo v težko bolezen, ako se pravočasno ne odpravijo.

Kot izvršno sredstvo proti vsem boleznim izhajajočim iz pokvarjenega želodca so se izkazale že desetletja kot Marijacejske povsod znane in priljubljene

Brady-jeve želodčne kapljice

vsled svojega tek vzbujajočega, želodec krepčajočega in čiščečega učinka.

Cena stekleničici z navodilom K — 80, dvojna steklenica K 140.

Pri kupovanju v lekarni zahtevajte izrecno pristne Brady-jeve želodčne kapljice in se ne dajte pregovoriti s kakim drugim izdelkom. Pazite na zavoj v rdeči škatljici s podobo Matere Božje kot varstveno znamko in na podpis

C. Brady

Osrednja zaloga C. Brady-jeva lekarna, Dunaj, I., Fleischmarkt št. 1/385, razpošilja proti gotovini ali po poštne povzetju za K 5.— šest majhnih ali za K 4.50 tri velike steklenice poštine prosto in brez nadaljnjih stroškov.

Dobri in pridni

hlapci

se takoj sprejmejo na posestvu „Stefanshof“ v Blatu pri Pliberku. Plača 15 do 20 kron, pa uporabnosti.

Natorni brinjevec,

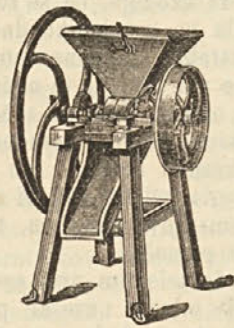
enoliterske steklenice po 2 kroni 50 vinarjev razpošilja France Pustotnik, žganjekuhar in posestnik v Blagovici, pošta Lukovica na Kranjskem.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se vljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisemnih zavitek itd. po najnižjih cenah.

CVIČEK

lepo svetlordeč, liter po 23 in 25 kr. ima na prodaj vinska zadruga v Leskovcu pri Krškem, postaja Videm-Krško. Pišite kar g. kaplanu Fr. Vrhovcu v Leskovcu.

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi ležišči za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlini za drobljenje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parjenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane itd. izdeluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, II./1, Taborstrasse 71.

Ilustrovani ceniki zastoj.

Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

K Vsem svetim!

Sveteči kipi

srca Jezusovega, srca Marijinega ali angela variha.

Okrasek za vsako krščansko stanovanje.

Ti krasni, po umetniških vzorih izdelani kipi so iz rožnatega ali belega, prozornega stekla, 35 centimetrov visoki in 2½ kg teški. Na zadnji strani podobe je oljna posodica za karbona-luč. V temni sobi se posebno lepo sveti

srce Jezusovo ali srce Marijino,

kar na vsakogar vzvišeno vpliva.

Za ljudi, ki ne morejo spati, najboljša nočna luč.

Vsak komad s karbona-lučjo vred stane samo 6 kron.

Glavna zaloga: Julius Fekete, Dunaj, V./1, Schönbrunnerstrasse št. 31/M.

Na deželo se pošilja po povzetju.

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osobito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmečke, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni izvirajoče od glist. Delujejo izborni proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni izvirajoče od mrzlice. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobivajo se samo: Mestna lekarna, Zagreb. — Radi tega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 6, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducate (60 steklenic) 17 K.

Na razpolago imam na tisoče priznanih pisem, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčič, učitelj; Stjepan Barič, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 6, poleg cerkve sv. Marka.

Ustanovljena l. 1360.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvršno. Kdor hoče dobiti zares **zajamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. Dobiva se povsod!

Varstvena znamka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spiljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čekl in nakaznicami.